Socialdemokraterna
FRAMTIDSPARTIET

Stockholm 2014-08-26

Vallöfte: 90-dagarsgaranti för alla unga

Socialdemokraterna presenterar idag ett viktigt vallöfte: Vid regeringsskifte kommer en 90-dagarsgaranti för alla unga att införas. Genomförandet av garantin innebär en riktad investering om 6 miljarder kronor. Sammanlagt kommer 50 000 nya jobb, praktik- och utbildningsplatser skapas inom ramen för 90-dagarsgarantin.

Hög ungdomsarbetslöshet i Sverige

Arbetslösheten, långtidsarbetslösheten och ungdomsarbetslösheten är idag högre än när den borgerliga regeringen tillträdde för åtta år sedan. Den svenska ungdomsarbetslösheten är dessutom högre än i de flesta jämförbara länder. Särskilt allvarligt är att långtidsarbetslösheten bland unga enligt Arbetsförmedlingen har tredubblats sedan 2007. Regeringens ineffektiva skattesänkningar, neddragningar i såväl högskola som arbetsmarknadsutbildningar, har uppenbarligen inte fungerat.

Arbetslöshet 15-24 år (%)

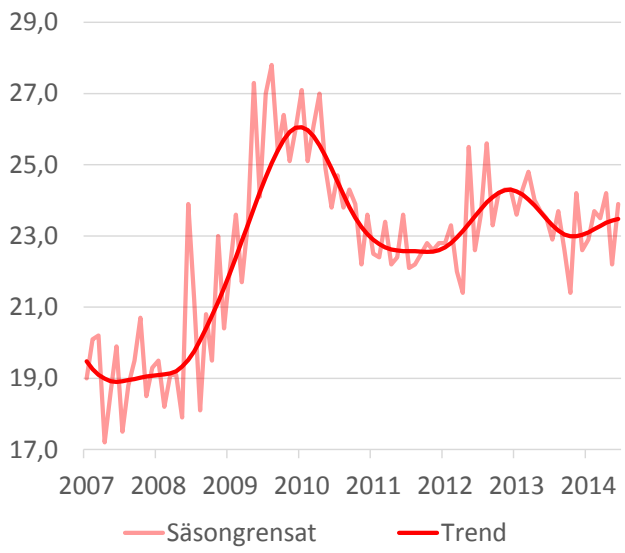

Källa: SCB, Eurostat senast tillgängliga månaden

Arbetslöshet EU15, 15-24 år (%)

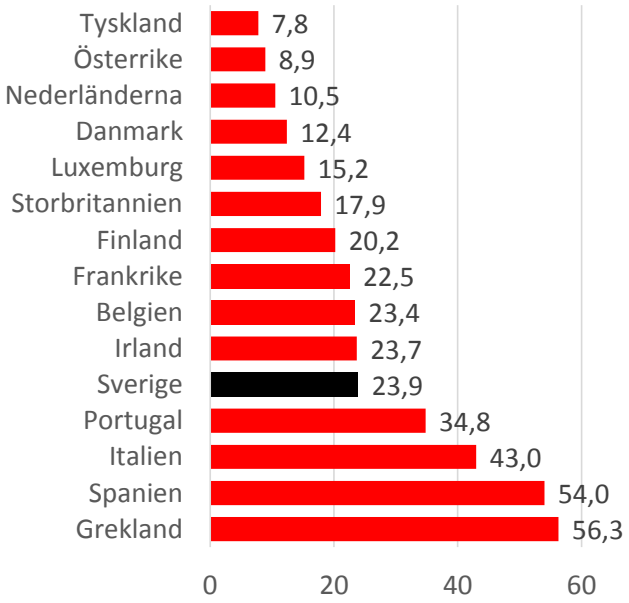

Källa: SCB, Eurostat senast tillgängliga månaden

Ungdomsarbetslösheten är ett slöseri – både för den som drabbas och för hela Sverige. Nu krävs reformer och framtidsinvesteringar för att krossa ungdomsarbetslösheten. Alla unga har rätt att känna framtidstro.

Regeringsskifte = 90-dagarsgaranti för alla unga

Socialdemokraterna har satt upp ett offensivt jobbmål - Sverige ska till år 2020 nå EU:s lägsta arbetslöshet. Målet ska nås genom att öka antalet människor i arbete och antalet arbetade timmar.

För att klara målet har Socialdemokraterna en jobbstrategi. Strategin omfattar tre viktiga områden;

- Investeringar i infrastruktur och bostäder
- Insatser för starkare och växande företag som ökar efterfrågan på arbetskraft
- Investeringar i utbildning för att klara kompetensförsörjningen

Ungdomsarbetslösheten är ett av vår tids allvarligaste problem. Unga människors kompetens och kreativitet måste tas till vara för att de ska få en bra start på vuxenlivet, komma in i samhället fullt ut, och få de möjligheter som bara en egen lön kan ge – ta lån, skaffa bostad och bilda familj. Ingen ung ska börja sitt vuxenliv som långtidsarbetslös.

Därför är Socialdemokraternas vallöfte till alla unga att införa en 90-dagarsgaranti vid regeringsskifte. Detta blir i så fall vårt första regeringsbeslut. Garantin innebär att unga arbetssökande inom 90 dagar ska erbjudas jobb, praktikplats eller utbildning.

Genomförandet av garantin innebär en riktad investering om 6 miljarder kronor. Sammanlagt kommer 50 000 nya jobb och utbildningsplatser inom ramen för 90-dagarsgarantin att skapas. Därtill kommer ytterligare investeringar i utbildningsplatser på yrkesvux, yrkeshögskola och högskola.

90-dagarsgarantin för unga i sammanfattning:

Garantin innebär att alla unga arbetssökande garanteras att senast inom 90 dagar erbjudas ett riktigt jobb, en praktikplats, en utbildning som leder till jobb eller en kombination av dessa. I nuläget är det ungefär 50 000 unga som berörs av garantin.

13 000 utbildningskontrakt

Unga utan gymnasieutbildning är tydligt överrepresenterade bland de arbetslösa.

Arbetslöshet per utbildningsnivå, 20-24 år (%)

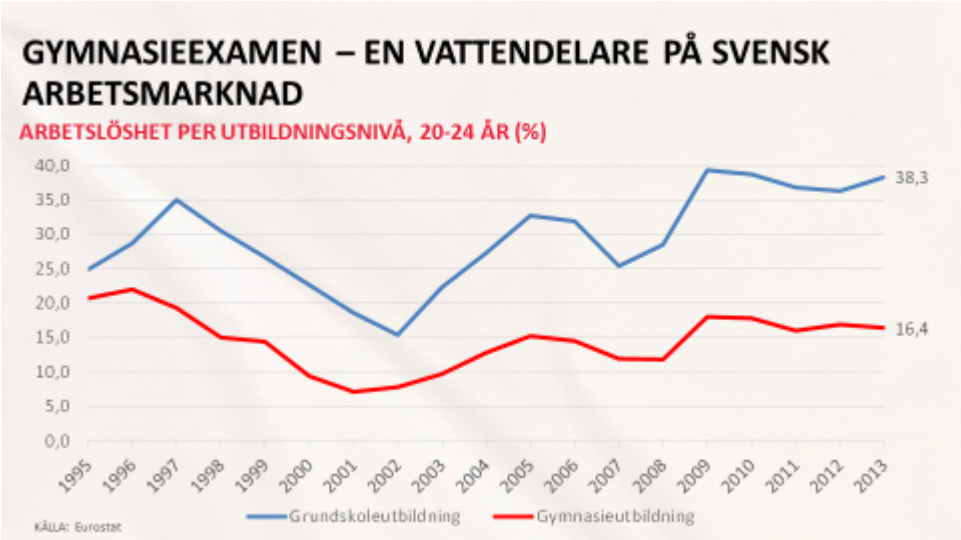

Källa: Eurostat

Därför är det en klok investering att se till att alla unga klarar gymnasiet. Socialdemokraterna vill öronmärka 13 000 nya platser i vuxenutbildning till arbetslösa under 25 år. Ett utbildningskontrakt innebär att arbetslösa ungdomar snarast anvisas en individuellt utformad utbildningsplan, där studier kan kombineras med praktik eller arbete, som leder fram till en gymnasieexamen. Utbildningen är ett krav för att få ekonomiskt stöd från samhället. I utbildningskontraktet ska det finnas en möjlighet att kombinera jobb och utbildning. Sådana initiativ har redan tagits i några kommuner.

32 000 traineejobb i offentlig verksamhet

Socialdemokraterna kommer avsätta resurser för att inrätta 32 000 traineejobb i offentlig verksamhet, däribland 5 000 traineejobb inom hälso- och sjukvården och 20 000 jobb inom äldreomsorgen.

Traineejobben består av både utbildning och arbete. För den del som är arbete utgår full lön enligt kollektivavtal till den enskilde. Traineejobben är en viktig investering för att minska ungdomsarbetslösheten, men möter också framtida behov inom verksamheter som kommer att lida brist på kompetens. Den exakta fördelningen och inriktningen på traineejobben beror på regionala behov och utformas av arbetsmarknadens parter.

Offentlig upphandling för fler jobb

Den offentliga upphandlingen i Sverige uppgår till omkring 600 miljarder kronor varje år. EU-rätten medger stora möjligheter att ställa sysselsättningskrav vid offentliga upphandlingar. Många västeuropeiska länder använder också denna möjlighet i betydande uträckning. I Sverige är det dock ovanligt att sådana .krav ställs i samband med offentlig upphandling. Under senare år har dock flera socialdemokratiskt styrda kommuner börjat att med framgång ställa sysselsättningskrav vid bl.a. byggupphandlingar, som exempelvis Örebro och Malmö.

De yrkesintroduktionsavtal som tecknats på arbetsmarknaden har hittills resulterat i knappt 200 anställda. Vi ser positivt på anställningsformen som kan användas för att ge den enskilde både utbildning och arbetslivserfarenhet. Att använda den offentliga upphandlingen och ställa sociala krav i samband med denna tror vi kan öka intresset för att teckna och använda sig av yrkesintroduktionsavtal bland arbetsmarknadens parter.

Till detta kommer den kompensation vi vill göra med anledning av vår justering av arbetsgivaravgiften för unga. Jämfört med den generella nedsättningen av arbetsgivaravgiften för unga är detta betydligt mer träffsäkert, då kompensationen riktar sig till anställning av unga arbetslösa – inte till anställning av ungdomar som redan är i arbete.

Sverige behöver få ut mer samhällsnytta av de betydande belopp som det offentliga årligen upphandlar. Det är rimligt att privata företag som anlitas av samhället också medverkar till ett sammanhållet Sverige. Offentlig upphandling kan bli ett viktigt verktyg för en sådan samverkan och bidra till att förverkliga 90-dagarsgarantin.

Många upphandlare upplever osäkerhet om hur de får agera när det gäller sociala krav i samband med offentliga upphandlingar. För att undvika att göra fel väljer många idag därför den enkla vägen, det vill säga att inte ställa några sociala krav alls.

Det finns i själva verket stora möjligheter att inom ramen för de regler som gäller använda den offentliga upphandlingen för att skapa ett mer inkluderande samhälle. Att skapa sysselsättning för grupper som idag har svårt att ta sig in på arbetsmarknaden är ett viktigt inslag här.

Det måste finnas ett fungerande upphandlingsstöd som påvisar vilka möjligheter som faktiskt ryms inom ramen för gällande EU-rätt, som sprider goda exempel och på andra sätt underlättar för upphandlare som vill ställa sociala krav och bidra till ett Sverige som håller ihop.

Vår bedömning är sociala krav i samband med offentlig upphandling kommer att leda till 5 000 jobb eller praktikplatser i näringslivet.

Socialdemokraterna kommer att snarast efter regeringsskifte att inleda överläggningar med SKL i syfte att fler kommuner och landsting ska åta sig att genomföra upphandlingar där krav ställs på sysselsättning av unga arbetslösa. Förekomst av yrkesintroduktionsavtal eller motsvarande i privat sektor kommer att underlätta för anbudsgivare att fullfölja de krav som kommuner och landsting ställer.

Även staten är en stor upphandlare av varor och tjänster. Cirka 120 miljarder kronor upphandlas årligen av statliga myndigheter och affärsverk. En socialdemokratisk regering kommer att ge myndigheter och affärsverk i uppdrag att under 2015 börja ställa krav på sysselsättning av unga arbetslösa i samband med statliga inköp av tjänste- och byggupphandlingar.

Ett exempel på en statlig aktör med betydande upphandling är Trafikverket. Verket upphandlar och beställer produkter, tjänster och entreprenader för cirka 37 miljarder kronor per år för att utveckla och förvalta transportsystemet för väg- och järnvägstrafik.